

Tavallista arkea

Matilaisen perheessä eletään tavallista arkea. Perheeseen kuuluu Minna ja Juha, 7 lasta (3 – 15 -vuotiaat) sekä sekalainen sakki kotieläimiä. Koko poppoo asuu vanhassa myllyssä, jossa riittää tilaa kaikille.

Minna (35) ja Juha (50) ovat toimineet sijaisvanhempina viitisen vuotta. – Tätä ennen toimimme tuki- ja kriisiperheenä. Olen tosin jo lapsesta saakka tavallaan kasvanut sijaisvanhemmuuteen. Synnyin ja kasvoinkin Ruotsissa, ja toimimme eräälle suomalaispojalle tukiperheenä. Olimme myös uusperhe, minulla on velipuoli. Totuin siis jo lapsesta saakka siihen, että perheet voivat olla erilaisia, ja niihin voi kuulua erilaisia ihmisiä, Minna sanoo.

Minna ja Juha ovat molemmat toimineet hoitotyössä jo aiemmin. He ovat lapsi- ja eläinrakkaita, tosin Minnan mukaan Juha on vielä eläinrakkaampi kuin hän. – Juha tuo kaikki eläimetkin kotiin, viimeksi metsäreissulta mukaan tarttui minkki, Minna naurahtaa.

Omakotitalosta Vanhaan Myllyyn

Minna ja Juha rakensivat omakotitalon Venhiälle. Omakotitaloon muutti Minnan, Juhan ja heidän kolmen lapsensa lisäksi veljekset, jotka sijoitettiin Matilaisille noin viisi vuotta sitten. – Juha oli kuitenkin vilkuillut tätä vanhaa myllyä Valkolassa jo pidemmän aikaa, ja aloimme remontoida tästä kotiamme, Minna kertoo.

Myllyyn valmistui suurehko remontti, sillä se ehti olla 20 vuotta tyhjillään. – Olemme remontoineet tätä pikkuhiljaa ja paljon. Tuntuu, että remontointi on jatkuva prosessi, Minna naurahtaa. Myllyssä on viisi kerrosta, ja niistä kaikki ovat käytössä. Alakerrassa on Minnan työtilat, yläkerroksissa lasten huoneet. Keskikerrokset ovat kaikkien yhteistä tilaa, niissä sijaitsee suuri keittiö ja olohuone.

– Tärkein suurperheen kodin tiloista on tarpeeksi iso ja toimiva keittiö, jossa koko perheen on mahdollista kokoontua. Meillä keittiö on tärkeä paikka, ja siellä muun muassa luetaan usein myös läksyt, Minna sanoo.

– Asuinympäristömme ja tämä koti tuntuu meille sopivalta. Tämä on enempi maalla kuin Vehniän kotimme, mutta toisaalta palvelut ovat lähellä. Esimerkiksi kyläkoulu on tuossa lähellä, ja kaupunkiin on lyhyt matka. Tämä on meistä myös lapsille sopivampi ympäristö kasvaa kuin vaikkapa kaupungin keskustat, Minna sanoo.

Mylly on saanut kaksi asukasta lisää sijoitettujen lasten myötä. Pikkuhiljaa perhe on kasvanut nykyiseen kokoonsa, ja se tuntuu sopivalta. – Pidän perheen äitinä olemisesta. Suuri ja erilainen perhe on minulle rikkaus, Minna sanoo.

Kotiäiti ja taiteilija

Minnan toiveena on ollut myös kotiäitinä oleminen. – Aluksi teimme niin, että minä kävin kodin ulkopuolella töissä, ja Juha oli lasten kanssa kotona. Minusta alkoi

kuitenkin tuntua siltä, että halusin vuorostani jäädä kotiin, jolloin Juha etsi itselleen sopivan työn. Pystyin jäämään kotiin, ja olen pitänyt tätä ratkaisua oikeana.

Kotiäiti vaihtaa iltaisin roolia. Kun lapset menevät nukkumaan, ja talossa on hiljaisuuden aika, hipsii Minna alakertaan tekemään kuvitus- ja huovutustöitä. – Toimin tällä hetkellä freelancerina, mutta ajatuksissa on perustaa siskoni kanssa yritys, jonka kautta tekisimme näitä samoja töitä, Minna puhelee.

Minnalla on virikeohjaajakoulutus, ja hän on omien sanojensa mukaan tehnyt käsillään aina jotain. – Taiteen tekeminen on minulle eräänlainen elämäntapa. Se on minulle myös sitä kaivattua omaa aikaa, jolloin voin purkaa päivän tapahtumia ja latautua seuraavaan. Tämä on työ, josta saan voimavaroja arkeen.

Arki on Matilaisen perheessä myös voimavaroja antavaa. – Tuntuu, että usein arjen ja vapaa-ajan mallit otetaan naistenlehdistä. Vanhemmilla pitäisi olla voimia tehdä työtä, pitää koti tip top, olla lasten kanssa ja pitää omasta ajastaan kiinni. Tämä malli ei ainakaan meillä toimi (pienten) lasten kanssa. Vanhempien oma aika löytyy arjesta, ja usein lasten kanssa on tosi hauskaa, Minna kommentoi.

Harrastukset ovat myös perheelle voimia antavia asioita. – Juha vie poikaamme voimisteluharkkoihin useita kertoja viikossa. Samalla hän käy itse monesti punttisalilla, Minna kertoo. – Olemme tarjonneet kaikille lapsille mahdollisuuden harrastaa. Tosin pienemmät eivät vielä paljoa harrastuksista perusta, mutta sekin aika tulee vielä.

Hyvää perhehoitoa tavallinen koti

– Minusta hyvää perhehoitoa on tavallinen koti, jossa eletään perhe-elämää. Siihen kuuluu kaikki tavallisen arjen mukanaan tuomat asiat, Minna sanoo. – Olen ensi sijassa äiti ja minulla on kasvatust vastuu lapsista.

Sijaisvanhemmuuteen kuuluu myös asioita, jotka eivät ole aivan tavallisen perheenäidin tehtäviä. – Lasten puolia täytyy pitää melkein joka asiassa. Esimerkiksi harrastuksen tukeminen ei ole itsestään selvyyttä. Sijaisvanhemman täytyy olla tarpeeksi valveutunut, jotta saa lapselle kuuluvat palvelut.

Juuri byrokratia onkin Minnan mukaan raskainta sijaisvanhemmuudessa. Se vie usein myös paljon voimia. – En väsy kotiäitinä olemiseen, vaan kaikkeen paperityöhön ja byrokratiaan mikä liittyy tähän tehtävään. Eri tilanteissa on pysyttävä tiukkana, jotta saa tarvitsemaansa tukea ja palveluja. Toisaalta pitää olla taitoja myös aikataulujen hoitamiseen: jokaisella lapsella on tapaamisia syntymävanhempiensä ja sosiaalityöntekijöiden kanssa sekä muita mahdollisia huomioon otettavia menoja, Minna sanoo.

– Meidän täytyy myös vaatia lapsille heidän tarvitsemaansa apua ja tukea. Ja tämä koskee niin sijoitettuja kuin biologisia lapsia. Jokainen lapsi on oma yksilönsä, ja kasvamiseen ja kehitykseen liittyy jokaisen kohdalla omat erityispiirteensä. Vanhemman täytyy olla tietoinen milloin lapsi tarvitsee tukea ja apua, Minna pohtii.

Toisaalta sijaisvanhemman on Minnan mukaan oltava myös tietoinen siitä, että sijoitetut lapset tulevat hyvin erilaisista olosuhteista, ja lasten menneisyys vaikuttaa taustalla koko ajan. – Kerran eräs ystävämme oli meillä kylässä, ja hänellä oli mukanaan saunaolut. Me emme käytä ollenkaan alkoholia, ja ihmettelimme yhden lapsen voimakasta reaktiota olutpulloon. Hänelle oli tärkeää tietää, kuka sen juo. Kun selvisi, että kyseessä olisi naispuoleinen ystävämme, lapsi rauhoittui ja sanoi: Ei sitten mitään. Kun mies juo, hänestä tulee vihainen, mutta kun nainen juo, hän vain nukahtaa, Minna kertoo.

Hyvään perhehoitoon kuuluu Minnan mukaan myös se, että sijaisvanhempi osaa hakea apua myös itselleen. – Jos tarvitsen johonkin tilanteeseen apua tai neuvoja, haen sitä. Se on myös lapsen etu, Minna sanoo. – Saan esimerkiksi tällä hetkellä työnohjausta kerran kolmessa viikossa. Muutama vuoteen minulla ei sitä ollut, mutta kun koin tarvitsevani työnohjausta uudelleen, otin yhteyttä sosiaalityöntekijään ja sain hyvän työnohjaajan.

Yhteinen joul

Matilaisen perhe viettää joulun yhdessä. – Meille on tärkeää, että lapset kokevat myös perheen juhlahetkiä arjen vastapainoksi. Sijoitettujen lasten kohdalla olemme toimineet niin, että lapset viettävät meillä jouluaaton. Tapaamiset syntymävanhempien kanssa ovat alkaneet yleensä Tapaninpäivänä, Minna sanoo.

– Meillä on ollut usein myös vieraita joulun aikaan. Tänä vuonna teemme siinä poikkeuksen, ja vietämme joulua rauhallisemmin, oman perheen kesken. Toivotamme kaikille Perhehoito-lehden lukijoille rauhallista joulua ja voimia seuraavaan vuoteen!

Faktaa

Minna Luodonkivi-Matilainen ja Juha Matilainen ovat toimineet sijaisvanhempina viitisen vuotta.

Matilaiset ovat toimineet tuki- ja kriisiperheenä, ja käyneet PRIDE-valmennuksen.

Perheeseen kuuluu 7 lasta, joista kolme on Minnan ja Juhan biologisia lapsia. Lapset ovat iältään 3 – 15 -vuotiaita.

Perheeseen kuuluu myös kotieläimiä.

Perhe asuu Valkolassa, vanhassa myllyssä.